

M E M O

Aan: Ministerie van I&M
Van: Jur Blommers
Datum: 12 mei 2016
Onderwerp: Internetconsultatie Aanvullingswet Bodem, mei 2016

Geachte heer mevrouw,

In deze memo onze reactie op de internetconsultatie van de Aanvullingswet bodem.

Algemene opmerking

In de voorliggende stukken is een aantal zaken nog onvoldoende uitgewerkt om een goede mening te kunnen vormen. Zo is er bijvoorbeeld nog geen zicht op de doorwerking van financiële effecten en benodigde capaciteit door en na invoering van de omgevingswet / aanvullingswet. De gemeente Leeuwarden had graag gereageerd op het totaal aan regelgeving.

In nog op te stellen documenten zal later een nadere invulling worden geven voor die onderdelen. Helaas vallen die buiten deze consultatieronde en is het onduidelijk of deze latere uitwerkingen op dat moment alsnog aangeboden worden voor consultatie. Leeuwarden hoopt dat dit wel het geval is om dan alsnog op deze stukken en het geheel te kunnen reageren.

Er is een reactie via de VNG in voorbereiding, Leeuwarden onderschrijft deze reactie en wil in aanvulling daarop nog een aantal hoofdpunten meegeven.

Reactie op hoofdpunten

Beleidsneutraliteit

Ondanks eerdere toezeggingen gaat de Wet bodembescherming niet beleidsneutraal over in de Omgevingswet / Aanvullingswet bodem. Er zijn wezenlijke verschillen op het gebied van:

- bevoegdheden (overdracht van bevoegdheden en taken van provincies naar gemeenten);
- financiering (vervanging van apparaatskostenvergoeding door legesheffing);
- risicobeoordeling (van humaan, verspreiding en ecologie enkel nog naar humane risico's);
- normstelling (nieuw normstelsel met andere getalsmatige invulling);
- verantwoordelijkheid voor bodemverontreiniging (verschuift van vervuiler/overheid naar de terreineigenaar);
- mogelijkheden tot ingrijpen rond zorgplicht en toevalsvondsten veranderen (toepasbare instrumenten worden geschrapt er komt een veel beperkter instrumentarium voor in de plaats).

Verschillende regelgeving naast elkaar

Na invoering van de Omgevingswet is sprake van verschillende regimes (Omgevingswet / Aanvullingswet bodem en Overgangsrecht) elk met eigen bevoegde overheden, procedures, juridisch en financieel instrumentarium, en daaruit volgende verplichtingen en financiële vergoedingen. Hierdoor bestaat de kans op rechtsongelijkheid en verschil van aanpak van fysiek vergelijkbare situatie. Dit vraagt om duidelijkheid over de effecten van het samen op gaan van deze regimes en hoe dit op gemeenten en maatschappij gaat doorwerken.

Grotere druk op Toezicht en Handhaving

Door vermindering van eisen aan de projectvoorbereidingskant neemt de druk op toezicht en handhaving toe. Het bevorderen van uitvoering via meldingen en algemene regels zorgt voor een lager informatieniveau vooraf. Dit zorgt voor een “waterbedeffect”: de hiermee verkregen lastenverlichting voor de opdrachtgever geeft een taakverzwaring voor de toezichthouder/handhaver. Het gevolg is dat met name bij private partijen de lasten dalen, terwijl de overheid deze lasten krijgt toebedeeld. Immers de toezichthouder (=overheid) moet een grotere inspanning leveren om aan informatie te komen en zijn taken op een vergelijkbaar niveau uit te kunnen voeren als in de huidige situatie.

Het heffen van leges

Het voorstel is om de apparaatskostenvergoeding te vervangen door het heffen van leges. Echter doordat werkzaamheden meer en meer onder een regime van meldingen en algemene regels zullen worden uitgevoerd, waarbij leges heffen niet mogelijk is, beperkt dit de financiering van de gemeentelijke taken. Het vervangen van de apparaatskostenvergoeding door het heffen van leges zorgt hierdoor voor een onzeker financieringsbasis.

Stortplaatsen

Het tekstgedeelte over stortplaatsen is onjuist. Gesteld wordt dat dit grotendeels geregeld is; in tegendeel. Doordat in de huidige situatie probate regelgeving voor oudere stortplaatsen ontbreekt (want: niet vallend onder Wet Milieubeheer noch onder de Wet Bodembescherming) is er voor deze locaties onduidelijkheid over verantwoordelijk en wettelijk kader. Daardoor is er op veel plaatsen nog niets geregeld omtrent stortplaatsen.

- - - - -